

Demographic Characteristics of Deaths Due To Homicide in Iran over the Years 2011 to 2017

Mohammad Torkashvand Moradabadi*¹, Leila Shareyati Vaziri¹

¹ Department of Demography, Faculty of Social Sciences, Yazd University, Yazd, Iran.

ABSTRACT

Aims: Death due to violence (Homicide) is a heinous situation for social health. The purpose of the study was to identify the demographic characteristics and geographical distribution of homicide in Iran over the years 2011-2017.

Materials & Methods: This longitudinal and descriptive study was performed using secondary data analysis. The total mortality data for homicide resulting from the years 2011 to 2017 were extracted from the Civil Registration Organization and based on the international classification of the cause of death (ICD10). The population of each province to calculate the death rate in the population was taken from the general census of population and housing in both 2011 and 2016. All data were by gender, age, season and province. Using homicide death rate the geographic distribution was compared, and sex composition was compared by sex ratio of the rate, and difference of the rate for the changes over time, and [YLL] was used to analyze the age composition and impact of homicide on the population.

Findings: Between 2011 and 2017, an average of 1,360 murders was recorded annually in the country. The homicide rate was declining during the period, especially for women. In 2016, the homicide rate for men was 7.7 times that for women. Seasonally, the lowest and highest rates of homicide among young men were in winter and spring, respectively.

Conclusion: Death due to homicide in young men is a threat to social health and leads to years of lost life in the workforce. The high level in low-income provinces with ethnic subcultures requires regional programs to reduce this problem in the country. Special programs need to be implemented to fill young people's leisure time, especially in high-risk areas.

KEYWORD: Death; Violence; Homicide; Years of Life Lost.

How to cite this article

Torkashvand Moradabadi M, Shareyati Vaziri L. Demographic Characteristics of Deaths Due to Homicide in Iran over the Years 2011 to 2017. J Police Med. 2020;9(3):135-142.

*Correspondence:

Address: University Blvd, Safayieh, Yazd, Iran. Postal Code: 89195-741
Phone: +989357571704
Tel: -
Fax: +983531233048
Mail: M.torkashvand@yazd.ac.ir

Article History

Received: 24/02/2020
Accepted: 27/04/2020
ePublished: 03/07/2020

CITATION LINKS

[1] The Holy Quran. [2] Study of possibility of commission of the murder ... [3] Criminal low crimes against persons ... [4] Prevent state and its role in the Prevention of murder ... [5] UNODC, Global Study on Homicide 2019. [6] Estimation of the level and analysis of ... [7] A study of Different Motives and Related Factors ... [8] The study of different method and the motivation of homicide ... [9] Investigation of relationship between individual, climatic, ecological ... [10] Investigating the adaptation of age pattern of mortality in Iran ... [11] Sensitivity analysis and reexamination of the techniques ... [12] Basic methods of population analysis. [13] Demographic study of mortality due to mental and behavioral ... [14] The sex differential in morbidity, mortality, and lifestyle. [15] National burden of disease studies ... [16] Study of effective factors on the occurrence of advertence ... [17] Investigating the crime of premeditated murder in ... [18] Spatial analysis of factors affecting crime prevention ... [19] Causes and factors ahead of homicide in ... [20] Analysis of effective factors on honor murdering ... [21] Study of economic factors affecting the crime ... [22] An investigation of the effective demographic ... [23] Motivations and factors of murder in east Azerbaijan ... [24] Detection of murder factors in Arak ... [25] A research review of public figure threats, approaches, attacks ... [26] Epidemiological transition and the importance of ...

ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مرگ ناشی از قتل در ایران طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۶

محمد ترکاشوند مرادآبادی^{۱*}، لیلا شرعیاتی وزیری^۱

^۱ گروه جمعیت‌شناسی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه یزد، یزد، ایران

چکیده

اهداف: مرگ ناشی از خشونت یا همان قتل به عنوان خط قرمز وضعیت سلامت اجتماعی است. هدف این پژوهش شناخت وضعیت جمعیت‌شناختی و پراکندگی جغرافیایی قتل در ایران در دوره زمانی ۹۶-۱۳۹۰ بود.

مواد و روش‌ها: این مطالعه طولی و توصیفی با استفاده از تحلیل داده‌های ثانویه صورت گرفت. داده‌های کل مرگ‌ومیر ناشی از قتل طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۶ از سازمان ثبت احوال و بر اساس طبقه‌بندی بین‌المللی گروه علت مرگ (ICD10) استخراج شد. جمعیت هر استان جهت محاسبه میزان مرگ در جمعیت برگرفته از سرشماری عمومی نفوس و مسکن در دو سال ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ بود. تمامی داده‌ها به تفکیک جنس، سن، فصل و استان بود. از شاخص استاندارد میزان جهت مقایسه پراکندگی جغرافیایی، از شاخص نسبت میزان جهت مقایسه جنسی، از شاخص تفاضل میزان جهت تحلیل تغییرات در طی زمان و از شاخص سال‌های عمر از دست رفته جهت تحلیل سنی و اثرات جمعیتی قتل استفاده شد.

یافته‌ها: در فاصله ۷ ساله ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۶ به‌طور متوسط سالانه ۱۳۶ مورد قتل در کشور ثبت شده بود. میزان قتل در طی دوره به‌ویژه برای زنان در حال کاهش بود، در سال ۱۳۹۵ میزان قتل در مردان ۷/۷ برابر زنان بود. به صورت فصلی به ترتیب کمترین و بیشترین میزان در زمستان و بهار و در ترکیب سنی و جنسی، بیشترین میزان قتل در مردان جوان بود.

نتیجه‌گیری: قتل در مردان جوان زنگ خطری برای سلامت اجتماعی و باعث سال‌های عمر از دست رفته در نیروی انسانی است. بالا بودن این میزان در استان‌های با سطح توسعه پایین و دارای خرده‌فرهنگ‌های قومی نیازمند برنامه‌های منطقه‌ای جهت کاهش این مسئله در کشور است. لازم است برنامه‌های ویژه‌ای برای پرکردن اوقات فراغت جوانان به ویژه در مناطق پرخطر اجرا شود.

نحوه استناد به این مقاله

Torkashvand Moradabadi M, Shareyati Vaziri L. Demographic Characteristics of Deaths Due to Homicide in Iran over the Years 2011 to 2017. J Police Med. 2020;9(3):135-142.

نویسنده مسئول:

آدرس پستی: یزد، صفاییه، بلوار دانشگاه.
کدپستی: ۷۴۱-۸۹۱۹۵
تلفن همراه: ۰۳۵۷۵۷۱۷۰۴
تلفن ثابت: -
فکس: ۰۳۵۳۱۲۳۳۰۴۸
پست الکترونیک: M.torkashvand@yazd.ac.ir

تاریخچه مقاله:

دریافت: ۱۳۹۸/۱۲/۰۵
پذیرش: ۱۳۹۹/۰۲/۰۸
چاپ: ۱۳۹۹/۰۴/۱۵

کلیدواژه‌ها: مرگ، خشونت، قتل، سال‌های عمر از دست رفته

لینک‌های استناد

[1] The Holy Quran. [2] Study of possibility of commission of the murder ... [3] Criminal low crimes against persons ... [4] Prevent state and its role in the Prevention of murder ... [5] UNODC, Global Study on Homicide 2019. [6] Estimation of the level and analysis of ... [7] A study of Different Motives and Related Factors ... [8] The study of different method and the motivation of homicide ... [9] Investigation of relationship between individual, climatic, ecological ... [10] Investigating the adaptation of age pattern of mortality in Iran ... [11] Sensitivity analysis and reexamination of the techniques ... [12] Basic methods of population analysis. [13] Demographic study of mortality due to mental and behavioral ... [14] The sex differential in morbidity, mortality, and lifestyle. [15] National burden of disease studies ... [16] Study of effective factors on the occurrence of advertence ... [17] Investigating the crime of premeditated murder in ... [18] Spatial analysis of factors affecting crime prevention ... [19] Causes and factors ahead of homicide in ... [20] Analysis of effective factors on honor murdering ... [21] Study of economic factors affecting the crime ... [22] An investigation of the effective demographic ... [23] Motivations and factors of murder in east Azerbaijan ... [24] Detection of murder factors in Arak ... [25] A research review of public figure threats, approaches, attacks ... [26] Epidemiological transition and the importance of ...

مقدمه

مرگ ناشی از خشونت علیه دیگران در تعریف، قتل نامیده می‌شود. قتل زنگ خطر و نهایت عبور از خط قرمزها در سلامت اجتماعی است. قتل به عنوان نوعی خشونت یا پرخاشگری، یکی از آسیب‌ها یا کج‌روی‌های عمده در جهان امروز است که ماهیتی اجتماعی داشته و بیشتر در تعاملات بین‌شخصی و بین‌گروهی صورت می‌گیرد و امنیت اجتماعی افراد و گروه‌ها را مورد تهدید قرار می‌دهد. در حقوق اسلام، قتل نفس از بزرگترین گناهان محسوب می‌شود، به طوری که در آیه ۳۲ سوره مائده در قرآن کریم، کشتن انسان بی گناه معادل کشتن تمام انسان‌ها تلقی شده است [۱]. شدیدترین جرمی که می‌تواند علیه تمامیت جسمانی ارتکاب یابد، قتل است. سلب عمدی حیات از یک انسان زنده دیگر از جمله جرائم طبیعی است که قباحت و زشتی آن مرور زمانی و مکانی نمی‌شناسد و همواره از دیدگاه عقل و شرع ممنوع بوده است [۲]. قتل نفس از یک طرف به اصل مصونیت و عدم اعتراض به حیات انسانی که عزیزترین ودیعه است، لطمه می‌زند و از طرفی دیگر، امنیت و انتظام جامعه را متزلزل می‌کند [۳]. پس از وقوع هر قتل، احساس ترس و ناامنی جامعه را فراگرفته، احساسات و عواطف مردم، شدیداً جریحه‌دار شده و یک‌صدا خواهان مجازات سریع و بی‌قید و شرط جانی می‌شوند. با توجه به تأثیرات نامطلوب این جرم، سلب امنیت و آرامش جامعه و برهم‌زدن نظم عمومی، از گذشته‌های دور تا کنون همواره شدیدترین مجازات برای این جرم، پیش‌بینی شده است [۴].

در سطح جهانی، میزان مرگ و میر ناشی از قتل در مردان تقریباً چهار برابر بیشتر از زنان است و بالاترین میزان در آمریکا ۲۹۰ در هر یک میلیون مرد است که تقریباً ۷ برابر بیشتر از آسیا، اروپا و اقیانوسیه است. به‌ویژه، میزان قتل برای قربانیان ۱۵ تا ۲۹ ساله در آمریکای جنوبی و مرکزی بیش از چهار برابر میانگین جهانی برای این گروه سنی است. بر اساس آمار سازمان ملل در سال ۲۰۱۷ مرگ ۴۶۴۰۰۰ نفر بر اثر قتل وجود داشته است. به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر در سال ۲۰۱۷ به میزان ۶/۱ قتل رخ داده است [۵].

در ارتباط با زمینه‌ها و علل قتل عمده مطالعات در زمینه اجتماعی و حقوق کیفری کار شده است. همچنین مطالعاتی محدود در ارتباط با متغیرهای جمعیت‌شناختی مؤثر بر قتل انجام شده است. بررسی تعداد فوت‌شدگان در فصول مختلف سال ۱۳۸۴ نشان می‌دهد که در چهار فصل سال درصد فوت‌شدگان، تقریباً مشابه‌اند ولی، این درصد در فصول بهار و تابستان از دو فصل دیگر کمی بیشتر است [۶]. اما مطالعه مرگ ناشی از قتل به لحاظ فصلی در مطالعه انگیزه‌های مختلف قتل در استان فارس توسط نجفی/براند آبادی و همکاران در سال ۱۳۹۴ نشان داده است که اکثر مقتولین مرد بوده و در سنین جوانی و میانسالی به قتل رسیده‌اند. از ۱۲۹۰ مقتول، ۸۴ درصد مرد و ۱۶ درصد زن بوده‌اند. همچنین این تحقیق از لحاظ فصول سال نیز بیشترین فراوانی قتل را در بهار (۲۷ درصد) و کمترین موارد را در زمستان (۲۱ درصد) دانسته است [۷]. در زمینه فصل نتیجه نسبتاً مشابه‌ای در پژوهش بررسی روش و انگیزه قتل در استان تهران انجام شده است که بیشترین فراوانی قتل را در فصل بهار و کمترین را در فصل پاییز دانسته است [۸]. در مطالعه دیگر به بررسی رابطه عوامل فردی، اقلیمی و بوم‌شناختی با جرم قتل در استان اصفهان توسط نصیری و همکاران در سال ۱۳۹۲ انجام شده که به لحاظ فصول سال به ترتیب در فصل‌های زمستان، بهار،

تابستان و پاییز بوده که نسبت به نتایج مطالعات قبلی متفاوت است [۹].

قتل خشن‌ترین نوع جرم و از نشانه‌های وجود مشکل در وضعیت سلامت اجتماعی در یک جامعه است. نیروی انتظامی، به‌ویژه معاونت اجتماعی و پیشگیری از جرم همواره در تلاش برای پیشگیری از این نوع جرم هستند. نتایج این تحقیق در شناخت وضعیت و مناطق و گروه‌های هدف می‌تواند کمک شایانی به متولیان امر در کاهش این‌گونه جنایات و بهبود وضعیت سلامت اجتماعی نماید. عدم دسترسی به اطلاعات در ارتباط با قتل، باعث شده است تا مطالعات اندکی در این مورد در کشور ایران وجود داشته باشد و گاهاً به صورت جست‌وجوی پراکنده در مجلات و خبرگزاری‌ها اطلاعاتی در این زمینه منتشر می‌شود. در این مطالعه با دسترسی به اطلاعات مرگ بر حسب علت در نظام ثبت احوال به عنوان متولی ثبت مرگ در کشور، قصد بر این است که به صورت جامع و موثق به شناخت وضعیت قتل در کشور پرداخته شود. هدف این پژوهش شناخت وضعیت جمعیت‌شناختی و پراکندگی جغرافیایی قتل در ایران در دوره زمانی ۹۶-۱۳۹۰ بود.

مواد و روش‌ها

این مطالعه طولی و توصیفی با استفاده از تحلیل داده‌های ثانویه صورت گرفت. داده‌های کل مرگ‌میر ناشی از قتل طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۶ از سازمان ثبت احوال و بر اساس طبقه‌بندی بین‌المللی علت مرگ (ICD10) استخراج شد. بر اساس داده ثبت‌شده در سازمان ثبت احوال ایران، طی دوره زمانی ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۶ به‌طور متوسط سالیانه در حدود ۳۴۰ هزار فوت ثبت شده است، این آمار اگرچه دچار کم‌ثبیتی است ولی قابل استفاده در تحلیل روند مرگ‌میر در کشور است [۱۰، ۱۱]. جمعیت هر استان جهت محاسبه میزان مرگ در جمعیت برگرفته از سرشماری عمومی نفوس و مسکن در دو سال ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ بود. یکی از زیرگروه‌های ۲۰گانه علت مرگ، مرگ ناشی از خشونت علیه دیگران است که از آن به عنوان قتل استفاده شد. این داده‌ها از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۶ به تفکیک جنس، سن، فصل و استان بود.

ملاحظات اخلاقی: این مطالعه دارای تأییدیه اخلاقی با کد IR.YAZD.REC.1398.016 در کمیته اخلاق دانشگاه یزد است.

تجزیه و تحلیل آماری: تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار Excel 2013 انجام شد. در توصیف داده‌ها طی یک سال یا یک جنس از شاخص درصد مرگ ناشی از قتل استفاده شد. در مقایسه مرگ ناشی از قتل در بین دو جنس یا طی زمان از شاخص میزان مرگ نسبت به یک میلیون جمعیت استفاده شد. استفاده از میزان به جای درصد در تحلیل‌ها به دلیل خالص بودن میزان و اینکه سرعت و قدرت وقوع واقعه را صرفاً بر اساس تغییرات خود واقعه می‌سنجد، استفاده شد. در واقع، شاخص درصد نسبی بوده و واقعه مرگ ناشی از قتل را در کنار سایر علل سنجیده و متأثر از تغییرات آنها است ولی میزان فراوانی نسبی وقوع واقعه بر حسب جمعیت است [۱۲]؛ شرح این موضوع به خوبی در منبع شماره [۱۳] انجام شده است. در واقع در شاخص میزان علت مرگ ناشی از قتل در رابطه با جمعیت در معرض این مرگ بررسی شد و تغییرات آن طی زمان یا گروه سنی یا جنس، صرفاً به تغییرات مرگ ناشی از قتل برمی‌گردد. میزان مرگ ناشی از قتل، به دلیل تعداد کم مرگ ناشی از قتل به ازای یک میلیون نفر جمعیت محاسبه شد. در بررسی

در سنین پایین رخ می‌دهند قاعدتاً منجر به سال‌های عمر از دست رفته بیشتری خواهند شد [۱۵].

یافته‌ها

از ۳۴۰ هزار فوت ثبت شده در سازمان ثبت احوال ایران در هر سال طی دوره زمانی ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۶، به‌طور میانگین سالانه ۱۳۶۰ مرگ ناشی از قتل بود. مطابق با **جدول ۱**، در یک روند کلی در بازه زمانی بررسی شده، قتل در کشور کاهش یافته بود. جهت مقایسه استاندارد در **جدول ۲** از شاخص میزان استفاده شد. میزان مرگ ناشی از قتل از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ روند کاهشی داشت و از ۱۷/۵ (در یک میلیون نفر جمعیت) به ۱۴ (در یک میلیون نفر جمعیت) کاهش یافته بود.

تفاوت بین دو جنس از میزان‌های مرگ، نسبت جنسی گرفته شد و به عنوان یک شاخص خلاصه و کاربردی استفاده شد [۱۴]. نسبت جنسی از تقسیم میزان قتل مردان بر میزان قتل در زنان در هر گروه سنی به دست آمد و نشان از تعداد قتل مردان به ازای هر یک قتل زنان در یک میلیون است. در نهایت در جهت بررسی اثر کمی مرگ ناشی از قتل بر جمعیت و با توجه به در نظر گرفتن وزن سنی، از شاخص سال‌های عمر از دست رفته ناشی از مرگ زودرس (YLL: Years of Life Lost due to Premature Mortality) استفاده شد. این شاخص از طریق ضرب تعداد مرگ هر گروه سنی در امید زندگی استاندارد آن گروه سنی به دست می‌آید. در واقع در این شاخص وزن سنی فوت در نظر گرفته شده است و فوت‌هایی که

جدول ۱ تعداد و درصد کل مرگ و میر و قتل در دوره زمانی ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۶، ایران

سال	کل مرگ و میر		قتل		درصد قتل	
	مرد	زن	جمع	مرد	زن	جمع
۱۳۹۰	۱۸۸۶۸۸	۱۴۳۲۶۹	۳۳۰۹۷۳	۱۰۸۰	۲۳۸	۰/۴۰
۱۳۹۱	۱۸۴۰۵۱	۱۳۶۹۰۰	۳۲۰۶۶۸	۱۰۹۷	۲۱۶	۰/۴۱
۱۳۹۲	۱۹۲۵۹۲	۱۴۳۹۰۸	۳۳۶۳۳۲	۱۳۰۵	۱۸۳	۰/۴۴
۱۳۹۳	۱۸۹۶۱۱	۱۴۱۸۳۹	۳۳۱۱۲۹	۱۶۲۴	۱۶۸	۰/۵۴
۱۳۹۴	۱۹۴۵۴۳	۱۴۴۱۰۰	۳۳۸۶۴۳	۱۲۷۳	۱۰۹	۰/۴۱
۱۳۹۵	۱۹۸۶۱۵	۱۴۹۶۱۲	۳۴۸۰۴۹	۱۰۰۰	۱۲۶	۰/۳۲
۱۳۹۶	۲۱۰۶۱۲	۱۶۵۹۳۷	۳۷۶۵۴۹	۹۶۶	۱۴۳	۰/۳۹

مأخذ: برگرفته از آمار ثبت فوت در سازمان ثبت احوال کشور. به دلیل وجود خطای جنسیت نامشخص، ممکن است در برخی سال‌ها جمع مرگ مرد و زن با کل مرگ متفاوت باشد.

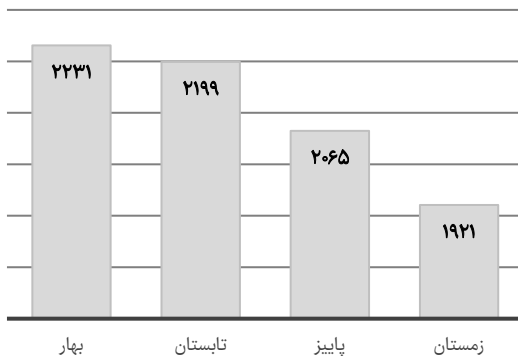
سرعت کاهش میزان قتل در زنان نسبت به مردان بود. در این دوره زمانی، میزان قتل برای مردان از ۲۸/۴ به ۲۴/۶ مورد در یک میلیون جمعیت کاهش یافت و در مقابل این میزان برای زنان از ۶/۴ به ۳/۲ کاهش یافت و تقریباً نصف شد.

طی تمام سال‌ها میزان قتل در مردان بیشتر از زنان بود و به‌طور متوسط درصد قتل در مردان ۵ برابر زنان به دست آمد. جهت مقایسه میزان مرگ در مرد و زن از شاخص نسبت جنسی استفاده شد. مطابق **جدول ۲**، نسبت جنسی قتل در سال ۱۳۹۵ از ۴/۴ به ۷/۷ در سال ۱۳۹۰ افزایش یافته بود. دلیل این افزایش، بیشتر بودن

جدول ۲ میزان قتل در میلیون به تفکیک جنس، ایران، سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

شاخص	۱۳۹۰		۱۳۹۵	
	مرد	جمع	مرد	زن
جمعیت	۳۷۸۷۷۱۵۱	۷۵۱۰۳۳۴۷	۴۰۴۹۸۴۴۲	۳۹۴۲۷۸۲۸
تعداد قتل	۱۰۷۶	۱۳۱۱	۹۹۷	۱۲۶
میزان قتل (تعداد در یک میلیون)	۲۸/۴	۱۷/۵	۲۴/۶	۳/۲
نسبت جنسی	۴/۴		۷/۷	

مأخذ: طبقه‌بندی و برگرفته از آمار ثبت فوت در سازمان ثبت احوال کشور و جمعیت در سرشماری

نمودار ۱ جمع تعداد قتل به تفکیک فصل در دوره ۶ ساله ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵

بررسی وضعیت قتل بر حسب فصل در **نمودار ۱** نشان از یک روند ثابت و منظم بود. به‌طور متوسط در کل دوره ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵، بیشترین میانگین درصد قتل در فصل بهار و کمترین آن در فصل زمستان بود.

جدول ۳ با استفاده از شاخص میزان، تعداد نسبی وقوع قتل در هر گروه سنی نسبت به جمعیت آن محاسبه و بر اساس جنسیت تحلیل شد. بالاترین میزان قتل در سنین ۲۰ تا ۵۰ سالگی بود و در همه گروه‌های سنی میزان قتل در سال ۱۳۹۵ نسبت به سال ۱۳۹۰ کاهش یافته بود. کاهش میزان قتل در مردان و زنان در سنین بالاتر، بیشتر بود. مطابق **نمودار ۲**، بیشترین کاهش در میزان قتل در سنین ۵۰ تا ۶۰ سالگی برای مردان و زنان بالای ۶۵ سال مشاهده شد.

دست رفته بر اثر قتل در مردان بیشتر از زنان بود و اوج آن در گروه سنی ۲۰ تا ۴۰ سال مشاهده شد.

جدول ۴) تعداد سال‌های عمر از دست رفته ناشی از قتل طی سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

گروه سنی	۱۳۹۰		۱۳۹۵	
	مرد	زن	جمع	مرد
کمتر از ۱۰ سال	۴۲۰	۳۶۳	۷۸۳	۳۸۷
۱۰ تا ۲۰ سال	۲۱۴۷	۸۹۲	۳۰۳۹	۱۴۱۶
۲۰ تا ۳۰ سال	۱۰۷۴۲	۱۷۱۰	۱۲۴۵۲	۸۷۶۱
۳۰ تا ۴۰ سال	۷۲۷۳	۱۵۰۷	۸۷۸۰	۸۲۹۶
۴۰ تا ۵۰ سال	۳۹۱۲	۶۲۲	۴۵۳۴	۳۹۲۳
۵۰ تا ۶۰ سال	۱۵۹۰	۳۶۶	۱۹۵۶	۱۲۴۵
۶۰ سال و بالاتر	۳۳۶	۳۲۸	۶۶۴	۳۵۰
جمع	۲۶۴۲۰	۵۷۸۸	۳۲۲۰۸	۲۴۳۷۸

جدول ۵) میزان قتل و نسبت جنسی استان‌ها در سال ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

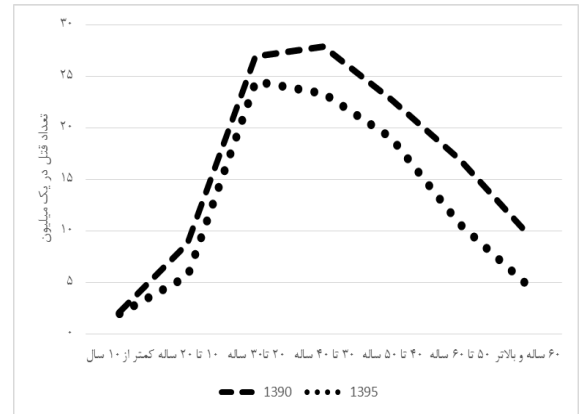
نام استان	۱۳۹۰	۱۳۹۵	اختلاف سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۰	نسبت جنسی
سیستان و بلوچستان	۶۰/۴	۵۴/۴	۶/۰	۶/۷
ایلام	۲۶/۹	۴۶/۵	-۱۹/۶	۱/۹
لرستان	۲۵/۷	۴۵/۴	-۱۹/۸	۳/۰
کهگیلویه و بویراحمد	۳۴/۹	۳۲/۳	۲/۷	۳/۶
هرمزگان	۲۲/۲	۳۰/۴	-۸/۲	۱۰/۳
خراسان مرکزی	۳۸/۰	۲۲/۵	۱۵/۵	۵/۵
گیلان	۱۷/۳	۲۲/۵	-۵/۲	۳/۳
مرکزی	۶/۴	۲۲/۴	-۱۶/۰	۳/۴
همدان	۱۲/۵	۲۰/۱	-۷/۶	۳/۴
بوشهر	۱۰/۶	۱۸/۹	-۸/۳	۸/۴
کردستان	۲۰/۸	۱۸/۷	۲/۰	۵/۱
کرمانشاه	۶۳/۲	۱۷/۹	۴۵/۳	۴/۱
آذربایجان غربی	۱۶/۹	۱۶/۵	۰/۳	۵/۴
اردبیل	۱۱/۲	۱۶/۵	-۵/۳	۲/۴
گلستان	۱۶/۹	۱۶/۱	۰/۸	۳/۳
قم	۱۳/۹	۱۴/۷	-۰/۸	۴/۲
فارس	۱۷/۴	۱۴/۰	۳/۴	۲/۳
* یزد	۱/۹	۱۳/۲	-۱۱/۳	-
سمنان	۱۴/۳	۱۲/۸	۱/۴	۷/۸
کرمان	۱۶/۳	۱۲/۶	۳/۷	۵/۸
خراسان شمالی	۲۳/۰	۱۱/۶	۱۱/۵	۳/۰
خوزستان	۲۳/۸	۱۱/۳	۱۲/۶	۶/۶
خراسان جنوبی	۳۹/۲	۱۰/۴	۲۸/۸	۷/۶
چهارمحال و بختیاری	۱۲/۳	۸/۴	۳/۸	۱/۲
اصفهان	۱۰/۵	۷/۴	۳/۰	۳/۲
آذربایجان شرقی	۸/۶	۷/۴	۱/۲	۹/۵
مازندران	۱۴/۰	۵/۸	۸/۲	۵/۱
زنجان	۸/۹	۴/۷	۴/۱	۳/۵
قزوین	۳/۳	۰/۸	۲/۵	۲/۹
* البرز	۱/۲	۰/۷	۰/۵	-
* تهران	۱/۶	۰/۴	۱/۳	۱/۸

داده‌های استان‌های ستاره‌دار[*] به درستی ثبت نشده بود. تعداد قتل زنان در استان یزد صفر بود، لذا نسبت جنسی محاسبه نشد.

در آخرین مبحث به توزیع فضایی میزان قتل در استان‌های کشور پرداخته شد. بررسی اولیه داده‌ها نشان از این بود که آمار دقیقی در مورد دو استان تهران و البرز وجود نداشت. از آنجایی که این دو استان در حدود ۲۰ درصد از جمعیت کشور را شامل می‌شدند، لذا می‌توان گفت که تعداد کل قتل‌های ثبت شده در حدود ۲۰ درصد

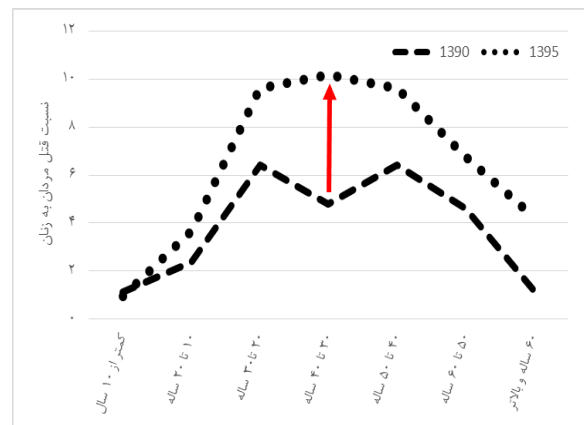
جدول ۳) تعداد قتل در یک میلیون به تفکیک جنس و گروه سنی در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

گروه سنی	۱۳۹۰		۱۳۹۵	
	مرد	زن	جمع	نسبت جنسی
کمتر از ۱۰ سال	۲/۳	۲/۲	۱/۹	۰/۹
۱۰ تا ۲۰ سال	۱۲/۲	۵/۱	۸/۸	۳/۷
۲۰ تا ۳۰ سال	۴۶/۵	۷/۳	۲۶/۹	۹/۶
۳۰ تا ۴۰ سال	۴۵/۹	۹/۶	۲۷/۹	۴/۸
۴۰ تا ۵۰ سال	۳۹/۲	۶/۱	۲۲/۷	۶/۴
۵۰ تا ۶۰ سال	۲۸/۱	۶/۱	۱۶/۹	۴/۶
۶۰ سال و بالاتر	۱۰/۶	۸/۹	۹/۷	۱/۲
جمع	۲۸/۴	۶/۴	۱۷/۵	۴/۴

نمودار ۲) میزان قتل بر حسب سن طی دو سال ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

در نمودار ۳ نسبت جنسی میزان قتل در گروه سنی محاسبه شد و در دو سال ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ مقایسه شد. بیشترین مقدار شاخص نسبت جنسی، در سنین جوانی و میانسالی وجود داشت. در سنین ۲۰ تا ۵۰ سالگی میزان قتل برای مردان حدوداً ۷ برابر زنان در سال ۱۳۹۰ و در حدود ۱۰ برابر در سال ۱۳۹۵ بود. از آنجایی که میزان کاهش قتل در زنان بالاتر از مردان بود، لذا نسبت جنسی در سال ۱۳۹۵ نسبت به سال ۱۳۹۰ افزایش داشت.

نمودار ۳) نسبت جنسی میزان قتل در سال ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

جهت تفصیل بیشتر میزان قتل در گروه‌های سنی و همچنین محاسبه اثر قتل بر جمعیت، از شاخص سال‌های عمر از دست رفته ناشی از مرگ زودرس (YLL) استفاده شد. نتایج جدول ۴ نشان از کاهش سال‌های عمر از دست رفته طی زمان داشت و این کاهش برای زنان بسیار بیشتر از مردان بود. به‌طور کلی سال‌های عمر از

فارس بر نقش اقوام و قبایل و تعلقات قومی تأکید دارند [۱۷، ۱۸]. کمالی‌پور در استان کرمان و حسین‌زاده و امیری‌نژاد نیز در استان خوزستان بر نقش عوامل فرهنگی و تعصبات قومی بر افزایش قتل در استان تأکید دارند [۱۹، ۲۰].

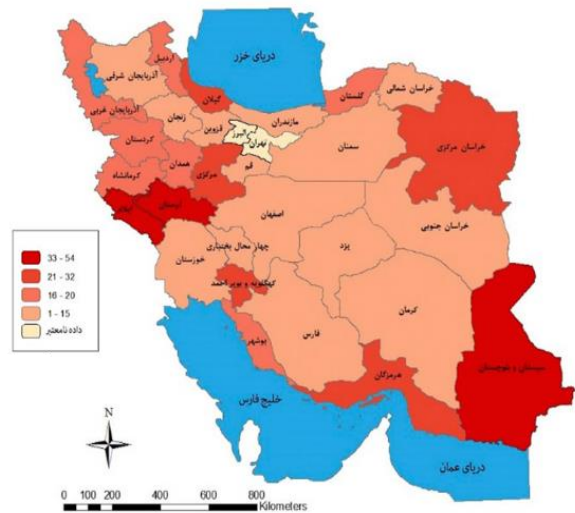
از سوی دیگر در مطالعه جهانی قتل [۵] نظر بر ارتباط آن با فقر است و از این جهت نیز می‌توان گفت که در استان‌های با سطح توسعه پایین‌تر در کشور میزان قتل بیشتر است. در مطالعات انجام‌شده در ایران از جمله مطالعه نوغانی و میرمحمد تبار، فتحی و همکاران و همچنین مطالعه رهبرپور و سجادی، بر ارتباط قتل با متغیرهای اقتصادی و اجتماعی چون فقر، بیکاری، و سطح سواد تأکید شده است [۲۱-۲۴]. بر اساس مطالعه حاضر نیز در استان‌های مرکزی کشور و با وجود یکدستی فرهنگی بیشتر و همچنین سطح توسعه بالاتر، میزان قتل کمتری مشاهده شد. بالاترین نسبت جنسی میزان قتل در استان هرمزگان و پایین‌ترین نسبت جنسی مربوط به استان چهارمحال و بختیاری بود.

در تمامی سال‌ها تعداد قتل در مردان بیشتر از زنان بود. این نتایج با نتیجه‌گیری مطالعه جهانی در سال ۲۰۱۹ [۵] و مطالعه نجفی ابراند آبادی در سال ۱۳۹۴ [۷] و فتحی و همکاران در سال ۱۳۹۷ [۲۲] مطابقت دارد. این امر می‌تواند ناشی از شرایط اقتصادی و اجتماعی مردان که حضور بیشتری را برای آنان در جامعه به همراه آورده است، باشد. همچنین اینکه مردان، به ویژه مردان جوان کنش‌های پرخطرتر داشته و نزاع و درگیری‌های بیشتری را تجربه می‌کنند [۷، ۲۲]. اگرچه داده‌ها در ایران دچار کم‌ثباتی است و نمی‌توان به خوبی به مقایسه میزان قتل در کشور با سطح جهانی پرداخت، ولی میزان قتل در سطح دنیا در سال ۲۰۱۷ بیش از ۶۰ مورد در میلیون بوده است [۵] و به احتمال زیاد بالاتر از میزان قتل در ایران است.

به لحاظ ترکیب سنی بیشترین میزان قتل طی این سال‌ها در گروه‌های سنی ۵۰-۲۰ سال بود. به‌طور کلی بیشترین میزان قتل در سنین جوانی و کمترین میزان در گروه‌های سنی کودکان زیر ۱۴ سال بود؛ بر اساس گزارشات جهانی در خصوص مطابقت به لحاظ گروه سنی نیز در سطح جهان در سال ۲۰۱۲ بیشترین مقتولین مربوط به سنین جوانی است [۲۳] همچنین در مطالعه نجفی ابراند آبادی بیشترین قتل در سنین جوانی و میانسالی اتفاق افتاده است [۷]. به صورت کلی در همه سنین، میزان قتل در سال ۱۳۹۵ نسبت به سال ۱۳۹۰ کاهش داشت. در گروه‌های سنی بالای ۵۰ سال، روند کاهشی قابل توجه بود. نسبت جنسی نشان از این است در همه گروه‌های سنی، میزان قتل در مردان بیشتر از زنان بود، البته در دوره جوانی و ابتدای میانسالی بیشترین فزونی قتل مردان نسبت به زنان مشاهده شد. در سال ۱۳۹۵ در گروه‌های سنی ۲۰ تا ۵۰ ساله، میزان قتل در مردان حدوداً برابر زنان بود. نسبت جنسی در همه گروه‌های سنی در سال ۱۳۹۵ نسبت به سال ۱۳۹۰ افزایش داشت که علت آن روند کاهشی بیشتر میزان قتل در زنان نسبت به مردان بود. مردان جوان به عنوان جمعیت فعال کشور حضور بیشتری در جامعه دارند، بیکاری، مجردی، غرور جوانی، سن ازدواج، جاه طلبی و دل‌بستگی کمتر به ارزش‌های اجتماعی در این زمینه بی‌تأثیر نیستند. این نتیجه نیز با نتایج اکثر مطالعات منطبق است [۷، ۹، ۱۸، ۱۹].

به لحاظ فصلی، فصل زمستان کمترین تعداد قتل را به خود اختصاص داده بود، و به‌طور کلی می‌توان روند منظمی از تعداد قتل

کم‌ثباتی داشت. با این حال، روند کلی میزان قتل در سایر استان‌ها قابل ارزیابی بود. به‌طور کلی میزان قتل در اکثر استان‌ها نیز در سال ۱۳۹۵ به نسبت سال ۱۳۹۰ کاهش یافته بود. در جدول ۵ تفاضل میزان قتل برای استان‌ها در دو سال ۱۳۹۵ و ۱۳۹۰ محاسبه شد. بالاترین نسبت جنسی میزان قتل در استان هرمزگان با مقدار ۱۰/۳ بود؛ به عبارتی در این استان قتل در مردان بسیار بالاتر از زنان بود. کمترین نسبت جنسی در میزان قتل در استان چهارمحال و بختیاری با مقدار ۱/۲ بود. مطابق نمودار ۴ به‌طور کلی استان‌های مرزین کشور میزان قتل بالاتری نسبت به استان‌های مرکزی کشور داشتند.

نمودار ۴) توزیع فضایی میزان قتل در استان‌های ایران در سال ۱۳۹۵

بحث

هدف از این پژوهش تحلیل وضعیت توزیع مرگ ناشی از قتل به لحاظ متغیرهای جمعیت‌شناختی در ایران بود. در این راستا به ترکیب سن و جنس و توزیع جغرافیایی قتل در کشور پرداخته شد. نتایج نشان داد که از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۶ میزان قتل در کشور کاهش یافته بود. سال‌های عمر از دست رفته ناشی از قتل نیز به‌طور کلی طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ کاهش یافته بود. سال‌های عمر از دست رفته بر اثر قتل در مردان بیشتر از زنان بود. همین‌طور در مقایسه استانی نیز به جز استان البرز و تهران که تعداد قتل در آنها به درستی ثبت نشده است؛ روند کاهشی در اکثر استان‌ها طی سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ مشاهده شد. میزان قتل استان‌های لرستان، ایلام، مرکزی، یزد، بوشهر، هرمزگان، همدان، اردبیل، گیلان و قم به ترتیب در سال ۱۳۹۵ به نسبت سال ۱۳۹۰ افزایش داشت به عبارتی در استان‌های مرزی قتل‌های بیشتری مشاهده شد. می‌توان نتیجه گرفت که در استان‌های با وجود خرده‌فرهنگ‌های قومیتی میزان قتل بیشتری وجود دارد.

در مطالعات مختلف در استان‌های کشور بر نقش تعصبات قومی و قبیله‌ای در درگیری‌های منجر به قتل اشاره شده است. مطالعه گهروبی در استان چهارمحال و بختیاری که یکی از بالاترین میزان‌های قتل در مطالعه حاضر را نیز دارا بوده است، بر اهمیت عوامل فرهنگی به عنوان مهم‌ترین عامل تأکید کرده و وجود خرده‌فرهنگ‌ها و ساختار قومی و قبیله‌ای در وقوع درگیری‌های منجر به قتل مؤثر می‌داند [۱۶]. اشرافی و همکاران نیز در استان

نتیجه‌گیری

مقایسه آمارها و وجود نظم در آنها نشان از معانی اجتماعی در پس آمارهای قتل در کشور است. قتل در مردان جوان زنگ خطری برای سلامت اجتماعی و باعث سال‌های عمر از دست رفته در نیروی انسانی است. میزان قتل در استان‌های با سطح توسعه پایین‌تر و وجود خرده‌فرهنگ‌ها و تعصبات قومی و قبیله‌ای و همچنین مردان جوان بیشتر است. لازم است برنامه‌های ویژه‌ای برای پرکردن اوقات فراغت جوانان به ویژه در مناطق پرخطر اجرا شود.

تشکر و قدردانی: پژوهشگران این مقاله بر خود لازم می‌دانند از همکاری معاونت پژوهشی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه یزد و همچنین سازمان ثبت احوال کشور کمال تشکر و قدردانی را داشته باشند.

تعارض منافع: بدین وسیله نویسندگان مقاله تصریح می‌نمایند که هیچ‌گونه تعارض منافی در قبال مطالعه حاضر وجود ندارد.

سهم نویسندگان: محمد ترکاشوند مرادآبادی (نویسنده اول)، ارائه ایده و طراحی مطالعه، جمع‌آوری داده، تفسیر داده، تحلیل آماری داده؛ لیلا شرعیاتی وزیری (نویسنده دوم)، تفسیر داده، تحلیل آماری داده؛ همه نویسندگان در نگارش اولیه مقاله و بازنگری آن سهم بودند و همه با تأیید نهایی مقاله حاضر، مسئولیت دقت و صحت مطالب مندرج در آن را می‌پذیرند.

منابع مالی: هیچ‌گونه کمک‌هزینه مالی برای انجام این تحقیق دریافت نشده است.

در طی فصول مشاهده نمود. به ترتیب فصل بهار، تابستان، پاییز و زمستان بیشترین تا کمترین مقدار قتل را شامل می‌شدند. این نتایج مطابق با مطالعه نجفی ابراند آبادی [۷] و مطالعه افتخاری و همکاران [۸] است. در فصل بهار شرایط آب و هوایی منجر به حضور و ارتباطات بیشتر افراد در جامعه می‌شود، همچنین درجه هوا، طول مدت روز و تغییراتی زیست‌محیطی در این فصل باعث واکنش‌های هورمونی در بدن می‌شود که رفتارهای خشونت‌آمیز بیشتری را به همراه دارد [۲۵].

بهترین روش جهت بررسی روند تغییرات یک متغیر و علت یابی آن استفاده از مطالعات طولی است. ازجمله محدودیت‌های مطالعه حاضر محدودبودن داده‌ها و دسترسی به داده‌ها در یک فاصله محدود ۷ساله و همچنین عدم دسترسی به متغیرهای دقیق علی مؤثر بر قتل در سطوح استانی بود، به همین دلیل انجام یک مطالعه آماری و طولی عملی نشد. با این حال در این تحقیق با داشتن یک رویکرد کمی و توصیفی، در جهت شناخت وضعیت قتل در کشور و تغییرات آن در سطح استانی تلاش شد. با توجه به وجود میزان بالاتر قتل در برخی استان‌ها و همچنین میزان بالاتر قتل در مردان جوان، پیشنهاد می‌گردد بسته‌های ویژه سیاست‌گذاری با محوریت مردان جوان در مناطق پرخطر اجرا گردد. لازم است در این بسته‌ها به موارد فرهنگی، کاهش تعصبات کورکورانه و جهت‌دهی به هیجانان جوانان به سمت برنامه‌های ورزشی و مثبت، توجه شود.

References

- 1- The Holy Quran.
- 2- Shakeri A, Moradi Kandalati E. Study of possibility of commission of the murder by omission in Islamic jurisprudence and criminal law of Iran. Iran J Jurisprud Essent ISLAM Law. 2010;42(1):107-24.
- 3- Aghaeinia H. Criminal low crimes against persons. 3rd ed. Tehran: Mizan; 2007. 528 p.
- 4- Prevent state and its role in the Prevention of murder. 1st ed. Tehran: Jungle publication; 2011.
- 5- UNODC, Global Study on Homicide 2019. 1st ed. Vienna: United Nations; 2019. 60 p.
- 6- Mirzaei M, Alikhani L. Estimation of the level and analysis of factors affecting Tehran mortality in 2005 and its epidemiological trends in the last thirty years. J Popul Assoc Iran. 2007;2(3):30-60.
- 7- NajafiHossein Abrandabadi A, Jafarizadeh F, Haditabar E. A study of Different Motives and Related Factors of Murder in Fars Province During 2002-2012. Iran J Forensic Med. 2016;21(3):189-97.
- 8- Eftekhari A, Ghorbani M, Gharegaghi J. The study of different method and the motivation of homicide in Tehran. Iran J Forensic Med. 2006;11(4):179-84.
- 9- Nasiri N, Khalili M, Rahimi H, Molavi H. Investigation of relationship between individual, climatic, ecological factors and murder in Isfahan. Iran J Forensic Med. 2013;19(4&1):175-83.
- 10- Koosheshi M, Torkashvand Moradabadi M. Investigating the adaptation of age pattern of mortality in Iran with model life tables. Iran Popul Stud Journal. 2017;3(1):39-63.
- 11- Torkashvand Moradabadi M, Sensitivity analysis and reexamination of the techniques for evaluating adult death registration (On the basis of data of province of Iran) [dissertation]. [Tehran]: University of Tehran; 2017. 213 p. [Persian]
- 12- Sarai H. Basic methods of population analysis. 3rd ed. Tehran: Samt; 2003. 208 p.
- 13- Torkashvand Moradabadi M, Abedi Z. Demographic study of mortality due to mental and behavioral disorders in Iran from 2011 to 2017. Payesh. 2019;18(6):501-12.
- 14- Wingard DL. The sex differential in morbidity, mortality, and lifestyle. Annu Rev Public Health. 1984;5:433-58.
- 15- Mathers CD, Vos T, Lopez AD, Salomon J, Ezzati M. National burden of disease studies: a practical guide. 2nd ed. Geneva: World health organization; 2001.
- 16- Hossein Mohhamadi G, Doagoyan D. Study of effective factors on the occurrence of advertence murder in Chaharmahal & Bakhtyari province (A case study: since 1387 up to 1388. Chaharmahal & Bakhtiaris) of police science. 2013;(1):65-92. [Persian]
- 17- Eshrafi A. Investigating the crime of premeditated murder in Fars province, from the point of view of time, place and instrument of crime. Crime Prevention Studies. 2012;(23):107-24. [Persian]
- 18- Ebadinejad, SA, Eskandari MH, Osanlu A, Mortazavi SA. Spatial analysis of factors affecting crime prevention; Case Study MARVDASHT years 1388 and 1389. Crime Prev Stud Quarterly, 2012;(24):117-36. [Persian]

- 19- Kamalipour Ravari E. Causes and factors ahead of homicide in the south of Kerman province. *Kerman J Police Sci.* 2016;(15):118-35. [Persian]
- 20- Hosinzadeh AH, Amirinejad H. Analysis of effective factors on honor murdering in Khoozestan. *Q J Discip Knowl Khuzestan.* 2015;3(9):13-35. [Persian]
- 21- Noghani Dokhtbahmani M, Mir Mohamadtabar SA. Study of economic factors affecting the crime (meta-analysis of research conducted in Iran). *Strateg Res Soc Probl in Iran Univ of Isfahan.* 2016;4(3):85-102.
- 22- Fathi A, Pishroo S, Heyaat J, Rostami H. An investigation of the effective demographic information on incidents of murder (Case Study: Qualitative analysis of cases of killers and victims in East Azarbaijan province between 2001 and 2006). *Q J East Police Azarbaijan Sci,* 2018;8(28):1-20.
- 23- Fathi A, Einipour J, Rostami, H, Pishro S. Motivations and factors of murder in east Azarbaijan province. *Intell Crim Res J.* 2019;14(55):113-30.
- 24- Rahbarpour M. Sajadi F. Detection of murder factors in Arak. *Intell Crim Res J.* 2017;12(47):71-88.
- 25- Meloy JR , James DV, Farnham FR, Mullen PE, Pathe M, Darnley B, et al. A research review of public figure threats, approaches, attacks and assassinations in the United States. *J Forensic Sci.* 200;49(5):1089-93.